

DEYİMLER

DEYİM : Duygu, düşünce ve durumları birkaç kelimeyle ifade eden kalıplaşmış özlü sözlere deyim denir.

ÖRNEK : “ **Karnım zil çalıyor.** ” diyen kişinin karnında gerçekten zil mi çalıyor?
Hayır... Bir insan çok acıktığını belirtmek için kullanıyor.

ÖRNEK : “ Senin için söylenilenlere **kulak asma.** ” diyen kişi gerçekten kulaklarından tutulup asacak mı?
Hayır... Duyduklarına aldırış etmemesi gerektiğini belirtmek için kullanıyor.

ÖRNEK : “Onun **burnu büyüdü.**” diyen kişi, sözünü ettiği kişinin burnunun diğer insanların burnundan daha fazla büyüdüğünü mü anlatmak istiyor?
Hayır... Kendini diğer insanlardan üstün gördüğünü belirtmek için kullanıyor.

Örnekleri incelersek; deyimlerin kalıplaşmış sözcükler olduğunu , kelimelerinin yerlerinin değiştirilemeyeceğini, kelimelerinin yerine yeni kelimeler kullanılamayacağını görürüz. “Karnında ziller çalıyordu” şeklinde söyleyemeyiz. Çünkü; anlam tamamen değişmiştir.

ETKİNLİK YAPALIM

***Aşağıdaki deyimlerin anlamlarını araştırıp yazınız. Bir cümle içinde kullanınız.

Etekleri tutuşmak: Herhangi bir olay karşısında telaşlanmak , ne yapacağını bilememek , endişelenmek.

CÜMLE : Sınavın yarın olduğunu duyunca **etekleri tutuştu.**

Dil dökmek:

CÜMLE :

Gözünü dört açmak:

CÜMLE :

Kulağı çınlamak :

CÜMLE :

Damarına basmak:

CÜMLE :

Burnunda tütmek :

CÜMLE :

Silip süpürmek:

CÜMLE :

Ayakta uyumak :

CÜMLE :

DEYİMLER

DEYİM : Duygu, düşünce ve durumları birkaç kelimeyle ifade eden kalıplaşmış özlü sözlere deyim denir.

ÖRNEK : “ **Karnım zil çalıyor.** ” diyen kişinin karnında gerçekten zil mi çalıyor?
Hayır... Bir insan çok acıktığını belirtmek için kullanıyor.

ÖRNEK : “ Senin için söylenenlere **kulak asma.** ” diyen kişi gerçekten kulaklarından tutulup asacak mı?
Hayır... Duyduklarına aldırış etmemesi gerektiğini belirtmek için kullanıyor.

ÖRNEK : “Onun **burnu büyüdü.**” diyen kişi, sözünü ettiği kişinin burnunun diğer insanların burnundan daha fazla büyüdüğünü mü anlatmak istiyor?
Hayır... Kendini diğer insanlardan üstün gördüğünü belirtmek için kullanıyor.

Örnekleri incelersek; deyimlerin kalıplaşmış sözler olduğunu , kelimelerinin yerlerinin değiştirilemeyeceğini, kelimelerinin yerine yeni kelimeler kullanılamayacağını görürüz. “Karnında ziller çalıyordu” şeklinde söyleyemeyiz. Çünkü; anlam tamamen değişmiştir.

ETKİNLİK YAPALIM

***Aşağıdaki deyimlerin anlamlarını araştırıp yazınız. Bir cümle içinde kullanınız.

Etekleri tutuşmak: Herhangi bir olay karşısında telaşlanmak , ne yapacağını bilememek , endişelenmek.

CÜMLE : Sınavın yarın olduğunu duyunca **etekleri tutuştu.**

Dil dökmek: Kandırmak , inandırmak veya yararlanmak için tatlı sözler söylemek.

CÜMLE : Düğünü erken tarihe aldırarak için çok **dil dökmüştüm.**

Gözünü dört açmak: Aldanmamak için çok uyanık bulunmak , çok dikkatli olmak.

CÜMLE : Trafiğe çıktığında **gözünü dört açman** gerektiğini biliyorsun.

Kulak vermek : Merak edip dinlemek , işitmeye çalışmak.

CÜMLE : Öğretmenin tavsiyelerine **kulak vermeliydi.**

Damarına basmak: Bir kimseyi , çok duyarlı olduğu bir konuda bilerek olumsuz şeyler söyleyip kızdırmak.

CÜMLE : Babamın **damarına basılınca** birden çok öfkeleni.

Burnunda tütmek : Çok özlemek.

CÜMLE : Canım arkadaşlarım **burnumda tütmeye** başladı.

Silip süpürmek: Ne var ne yoksa hepsini yemek.

CÜMLE : Tabağımdaki tüm yemekleri **silip süpürdüm.**

Ayakta uyumak : Aşırı dalgın , şaşkın veya yorgun olmak.

CÜMLE : **Ayakta uyuduğu** için yanlış otobüse binmişti.